

Učíme s tablety

Český jazyk (6 – 10 let)

Mgr. Zdeněk Škůrek

Připraveno v rámci projektu Cloud je budoucnost vzdělávání

Číslo projektu: CZ.1.07/1.3.00/51.0034

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Učíme s tablety – Český jazyk (6 – 10 let)

Tento studijní materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu a rozpočtu České republiky v rámci řešení projektu Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Název:Cloud je budoucnost vzděláváníČíslo:CZ.1.07/1.3.00/51.0034Realizace:Základní škola Bučovice, Školní 710, BučoviceDatum:30. 11. 2014

1 Úvod

Výuka s využitím počítačů nebo mobilních a dotykových zařízení není doménou pouze přírodovědných předmětů, jak je často prezentováno. ICT technika se totiž postupně stává běžnou součástí tříd a v optimálním případě je využívána jako pomocný a podpůrný prostředek v těch správných okamžicích výuky. Také hodiny českého jazyka lze zajímavě doplnit elektronickými výukovými materiály. Jejich různorodost pak přitahuje dětskou pozornost a zatraktivňuje vyučování. Interaktivní tabuli ve třídě využívá řada učitelů a umí si pro ni připravit různé prezentace. Jak ale do této výuky zapojit tablety, které se stále větší vervou pronikají do škol?

V této příručce naleznete ukázku možného využití počítačové techniky v běžné výuce při využití vzdělávacího systému EduBase. Tento e-learningový systém obsahuje jednak autorskou část, ve které si elektronické materiály připravíte, a jednak webovou část, v níž si žáci hotové materiály prohlédnou. Obrovskou výhodou materiálů připravených v tomto systému je jejich univerzální využití v různých situacích, které ve třídě mohou nastat:

- na interaktivní tabuli (případně dotykové obrazovce)
- při současném využití tabletu učitelem
- v počítačové učebně nebo ve třídě s tablety žáků
- pro domácí procvičování žáků
- v tištěné podobě při výuce bez přístupu k technice

2 Procházení výukových materiálů

Učební materiály připravené v systému EduBase jsou dostupné ve webovém rozhraní programu, které si otevřete v libovolném webovém prohlížeči. Materiály můžete prezentovat na tabuli ve výuce a jako pomůcky využijete také svůj tablet. Žáci si zároveň mohou materiály prohlížet na svých zařízeních.

2.1 Orientace v systému

Po přihlášení do systému nabíhá úvodní obrazovka s jasnou a přehlednou strukturou, která uživatele navede k vytvořeným materiálům označovaným jako "učebnice". Na obrázku je struktura řazena: předmět – ročník – název učebnice. Seřazení učebnic závisí pouze na autorovi. Program seřazuje materiály při jejich sestavování automaticky dle abecedy, existuje však možnost seřadit si materiály dle vlastní potřeby, např. pomocí číslic.

🟠 Úvodní obrazovka	VŠESTRANNÉ JAZYKOVÉ ROZBORY
↓ Výběr materiálu	D1 Nerosty a horniny (EU.III.2.Skurek.81)
+ 000 Reduco	02 Energetické suroviny (EU.III.2.Skurek.82)
– OD1 Český jazyk	🔁 03 Půda (EU.III.2.Skurek.83)
+ 1. ročník	04 Hvězdy (EU.III.2.Skurek 84)
+ 2. ročník + 3. ročník	05 Galaxie (EU.III.2.Skurek.85)
+ 4. ročník	06 Slunce (EU. III.2.Skurek.86)
Jazyková výchova a sloh li	27 Měsíc (EU.III.2. Skurek. 87)
Jazyková výchova pro 5. ročník	08 NEJhlubší místo (EU.III.2.Skurek.88)
Předpony s-, z-, vz-	09 NEJlidnatější město (EU.III.2.Skurek.89)
Skupiny bě/bje, vě/vje, pě	10 NEJvětší sladkovodní ryba (EU.III.2. Skurek.90)
Všestranné jazykové rozbory	▲ 11 NEJrychlejší pták (EU.III.2.Skurek.91)

Stromová struktura – řazení učebních materiálů

Každá učebnice je opět opatřena přehledným menu umožňujícím rychlé procházení jednotlivých částí. Těmi základními jsou:

- učební text,
- otevřené otázky a
- testování.

Navigační panel je možné přesunovat na levou i pravou část obrazovky, což je užitečná funkce např. při práci s interaktivní tabulí.

2.2 Učební text

Tato část učebnice by se dala pojmout jako prostor pro předložení učební látky. Díky možnostem EduBase se však dá využít mnoha různými způsoby, záleží jen na vaší fantazii a kreativitě. Učební text je možné doplňovat obrázky, které lze při prohlížení kliknutím zvětšit. Velmi uži-

tečným nástrojem při práci s tabulí je funkce *(oddálení a přiblížení)*, která umožňuje velikost náhledu (především pak textu) měnit dle potřeby.

Dá se říci, že jakýkoliv objekt (text, obrázek či textové pole) může uživatele odkazovat na další stránky učebnice, popř. všech ostatních učebnic v rámci celého systému učebních materiálů.

Např. klepnutím na textové pole ukázka dopisu se zobrazí stránka s názornou ukázkou dopisu. Díky odkazům není potřeba vkládat všechny potřebné informace na jedinou stránku dokumentu a prostředí učebního textu se tak stává přehledným a intuitivním zároveň.

Učební text můžete efektivně využít i jako prostor k vytvoření jakéhosi menu, prostřednictvím něhož se uživatel snadno dostane k jakýmkoliv existujícím materiálům (učebnicím) nebo jejich částem v rámci celého systému. Toho je využito v učebnici zaměřené na souhrnné opakování gramatiky.

lekce věnovaná slovním druhům

Součástí každého učebního textu je (volitelně) záložka SHRNUTÍ, kterou můžete dobře využít k zápiskům do sešitu, ale protože se jedná o souhrn nejpodstatnějších informací, může posloužit slabším žákům jako učební text.

Shrnutí učebního textu

2.3 Otevřené otázky

V této části učebního materiálu řeší žáci otázky či úlohy, na které je třeba odpovídat vlastními slovy. Kromě samotného zadání může úloha obsahovat několik dalších opěrných bodů, jejichž funkcí je navést žáka k úspěšnému zvládnutí úkolu i v případě, že si po přečtení zadání neví rady.

ZADÁNÍ

CO SLOVESA		🗶 🗳 🖬 🛎 🗙 Zavit
PAKOVÁNÍ		A* A
5 - 15		< >.
⁵ Slovní druhy dělíme do dvou skupin. I	Do které patří slovesa?	
2		
0 1		
4		
< Předchozi	C Zkusii znovu	Endal 3

NÁVOD K ŘEŠENÍ

OPAK		
GF AIL	5 - 15	<
5	ilovní druhy dělíme do dvou skupin. Do které patří slovesa?	
	⁷ Některá slova mohou měnit svůj tvar, jiná ne. Slova, která svůj tvar mění nazýváme slova OHEBNÁ (škola - školy - školou - školu). Slova, která mají pouze jediný tvar nazýváme slova NEOHEBNÁ (dobře, protože, před. kéž, ach).	
	3 11	
	4	
<		

ŘEŠENÍ

ODPOVĚĎ

2.4 Testové otázky

Testové otázky jsou dalším ověřovacím nástrojem systému EduBase. Tvůrce učebního materiálu může při jeho vytváření vybírat z několika typů otázek. Ve svém učebním materiálu jsem využil následujících čtyř:

TESTOVÉ OTÁZKY KLASICKÉ

Jedná se o otázky s nabídkou libovolného počtu odpovědí (A,B,C, ...), z nichž jedna je správná. Tento typ testových otázek se dá efektivně využít i tam, kde nejsou k dispozici tablety či hlasovací zařízení. Stačí mít k dispozici kartičky A,B,C, které žáci zvedají na pokyn učitele. Ten získává perfektní přehled správných i chybných odpovědí.

	TEST	A" A
Učební text	4 /4	
Dpakování	4 Sloveso "NAMALUJ" vyjadřuje slovesný způsob	1007
🔽 Test	A 📋 oznamovaci	
	B V rozkazovaci	
	c podmiňovaci	
	< Přestuhost Vyhodnolit test a zobražit výsledky	Della

TESTOVÉ OTÁZKY PŘIŘAZOVACÍ

U tohoto typu testové otázky jde o vytvoření správné dvojice objektů. Těmi mohou být dvě slova, dva obrázky, slovo a obrázek, slovo a zvuk, obrázek a zvuk a jistě by se našly i další možné kombinace. Na obrázku je úkolem vytvořit dvojici slovního druhu a odpovídajícího slova. Dvojici vytvoříme uchopením a přetažením objektu v pravém sloupci.

	TEST		A" A^
🔁 Učební text	1 /4		0.3
Dpakování	Vytvoř dvojice odpovídající sku	itečnosti.	63030
Test	1 SPOJKY	A = ona	
	2 ČÍSLOVKY	0 = nad	
	3 ZÁJMENA	⊂ ⊨ kéž	
	4 PŘÍSLOVCE	D = pět	
	5 PODSTATNÁ JMÉNA	E protože	
	5 SLOVESA	F = hrajeme	
	7 ČÁSTICE	G = dlouho	
	8 CITOSLOVCE	H = zahrada	
	9 PŘEDLOŽKY	I ≣ hurá	
~	< Maria	When the fact a poly activities dw	Daiši 🐤

TESTOVÉ OTÁZKY ANO/NE

Zde se testovaný žák rozhoduje, zda s výrokem nadepsaným v horní části obrazovky (v zadání) souhlasí (ANO) nebo nikoliv (NE).

TESTOVÉ OTÁZKY USPOŘÁDACÍ

Úkolem je uspořádat (seřadit) objekty podle zadání. Tento typ otázek se do českého jazyka výborně hodí. Seřazovat můžeme např. slova dle abecedy, počtu slabik, písmen, samohlásek a mnoho dalších kritérií.

SOUHRNNÉ OPAKOVÁNÍ - Č	ÁST 1 🖉 🛣 🗔 🗙 Zwitt
📰 -Vybër kapitol	TEST A" A"
Učebni text	2 14
Dpakování 2	Seřaď podstatná jména podle abecedy.
Tost	1 = Amsterodam
	2 = Athény
	3 E Dublin
	4 = Řím
	6 = Helsinky
	6 = Videň
	7 = Londýn
	8 🗉 Berlín
	9 = Bratislava
	< Mindchied Whodhiotit fest a zobräst visielday Datist >
	4 A REAL PROPERTY AND A RE
	and the second se

2.5 Využití učitelského tabletu

Při výuce s interaktivní tabulí, na které prezentujete učební materiál, můžete využít také svůj tablet a zobrazit si na něm některé informace "navíc":

- U každého učebního textu můžete mít napsanou poznámku např. zajímavost k tématu, jaké cvičení mají žáci vypracovat za domácí úkol, v jaké encyklopedii ze školní knihovny se dozví o problematice více, apod.
- U otevřené otázky, kterou máte zobrazenou na tabuli, se na tabletu zobrazí nejen její zadání, ale také řešení a správná odpověď.
- U testové otázky, kterou máte zobrazenou na tabuli, se na tabletu zobrazí její správné řešení.
- U testu a otevřených otázek, které žáci řeší samostatně na svých zařízeních, vidíte všechny jejich odpovědi. Testy vyhodnotí program automaticky, takže hned vidíte výsledky (% úspěšnosti). U otevřených otázek můžete rovnou v tabletu ohodnotit odpovědi žáků a hodnocení jim zaslat.

Informace na svém tabletu zobrazíte tak, že se přihlásíte v tabletu i na počítači (interaktivní tabuli) do webového prostředí systému EduBase svým jménem a heslem. Na počítači si pak

zobrazíte Stitelský panel a v okně zvolíte volbu Zobrazit na + IP adresa zařízení.

P P	?
V telo tapolos se sezname se zacalnimi a najdolezeljami kový a neko outávy prvků. Procházení j EduWeb - Google Choree C eduweb.dosliczz/popup_teacker_info.html?listid=3210 Nabidka IP actros zařízení, kde jste příhášení a kam můžete učitejský panel	RecelClass=11.84follow=0
prenest a zobrazi	

Zobrazení učitelského panelu na tabletu

2.5.1 Ovládání tabule z tabletu

Pomocí tabletu můžete dálkově ovládat to, co se zobrazuje na interaktivní tabuli. Jste tedy v blízkém kontaktu s žáky a přitom kontrolujete dění na tabuli – např. se můžete přepnout na další otevřenou nebo testovou otázku, posunout stránku s učebním textem, apod.

2.5.2 Rychlé otázky

Z učitelského tabletu také můžete dětem na jejich zařízení poslat tzv. *Rychlou otázku*, což nahrazuje hlasovací systémy. Položíte otázku, zašlete žákům odpovědní políčka (může to být A,B,C..., ano/ne nebo prázdné textové pole) a žáci vám zpět zašlou svou odpověď. Využití je rychlé, jednoduché a neomezené co do námětů, např.:

- Otázky k porozumění čteného textu
- Procvičení slovních druhů (např. napiš nějakou předložku)
- Procvičení mluvnických kategorií (např. urči pád prvního podstatného jména v textu)
- apod.

Výhodou tohoto hlasování je, že máte okamžitou zpětnou vazbu, výsledky vidíte v přehledném grafu a můžete s nimi ve třídě dále pracovat.

ABECEDA		2		vše	Ŧ	歩 回 0	2 ***	6	<u></u>
Výběr kapitol		ABECEDA					/		
Abeceda				Abeceda j	e stanov	vené pořadl pí	smen.		
Procvičte si a Řazení podle	RYCHLÁ OTÁZKA Rychlá otázka se zašle	A všem přihlášeným z vyb	rané třídy a všem p	přihlášeným pře:	s PIN.	4		×	2
6	Ano A B Ne C]}4x ▼ [а
1						Zobrazit j	ména odpovídaj	ících	
	Jan	ve						_	
	veronika	Po						-81	
	Petr	do							
	lenka	к							
and the second	Jarek	za							
	Marek	vedle						-	
1	Zastavit hlasova	ání					Skrýt výsled	ky	

Výsledky hlasování "Napište předložku"

3 EduBase jako úložiště dat

Program EduBase může sloužit také jako úložiště dat. Klepnutím na text či objekt (obrázek, textové pole, apod.), na který jste si při přípravě materiálu vložili odkaz, se dá velmi snadno otevřít připojený soubor jiné aplikace. Ty nejužívanější dokáže EduBase otevřít i v rámci webového rozhraní, aniž by uživatel musel mít ve svém počítači nainstalován příslušný program. Za všechny mohu uvést následující:

Microsoft Word

- materiál připravený k tisku (pracovní listy, zápis nebo obrázky k nalepení do sešitu)

Na obrázku vidíme ukázku dopisu, pod nímž je ikona textového editoru Word a popisek TISK. Uživatel má tedy možnost jednoduchým kliknutím otevřít zmíněný program i s materiálem připraveným k vytisknutí. (Zvolit lze buď stažení souboru do počítače a spuštění v aplikaci Word nebo on-line zobrazení v prostředí Office 365). V případě potřeby lze otevřený dokument dále upravovat (zmenšovat, odebírat či přidávat počet tisknutých objektů).

PowerPoint

- prezentace učebních materiálů

Stejným způsobem lze do programu vložit prezentaci. Také zde máte na výběr, zda soubor stáhnout do počítače a spustit v aplikaci PowerPoint (prezentaci pak lze editovat) nebo si prezentaci pouze spustit v on-line prostředí Office 365.

<u>EduRibbon</u>

- interaktivní prvky (přiřazování, přesun, odkrývání textů či objektů)

EduRibbon (*www.eduribbon.cz*) je internetový portál nabízející velké množství interaktivních snímků využitelných ve výuce a především použitelných v systému EduBase. Kromě již hotových materiálů může uživatel vytvářet i materiály vlastní. Při prezentaci snímku je k dispozici několik nástrojů umístěných v pravé části obrazovky.

Vložený interaktivní snímek

Propojení českého jazyka, přírodovědy a matematiky

V učebním textu se objevuje pojem "těleso". Jedním z úkolů při procvičování gramatiky je napsat slova významově podřazená (krychle, kvádr, jehlan, …), což je jasný podnět k využití mezipředmětových vztahů a krátkému oživení znalostí z oblasti matematiky. Úkolem žáka je přesunout název tělesa k obrázku. Pokud je výběr správný, popisek u obrázku zůstává, v opačném případě se automaticky vrací zpět do menu.

Náhled na interaktivní snímek "geometrické tvary" dostupného z EduRibbon.cz

4 Všestranné jazykové rozbory

Všestranné jazykové rozbory mají v českém jazyce nezastupitelnou roli. Lze je považovat za vyučovací metodu, ale i metodu poznávací. Jejich hlavním úkolem je naučit žáky chápat vzájemnou spojitost a skloubenost pojmů a jevů v jazyce. Plní však i mnoho dalších funkcí:

- Umožňují odstranit izolaci poznatků a pochopit jazykový systém v jeho složitosti.
- Slouží jako metoda k opakování a procvičování učiva mnoha způsoby a na různých materiálech.
- Mohou se užít k prohlubování a rozšiřování znalostí žáků o jevy, které nebyly ve vyučování systematicky probírány.
- Dají se využívat v mezipředmětových vztazích.

S všestrannými jazykovými rozbory pracuji téměř pravidelně. Zařazuji je vždy na začátku hodiny v rámci opakování a procvičování učiva. Začínám vždy krátkou <u>motivací</u> k vybranému učebnímu textu. Následuje <u>společná četba</u> z tabule, při které se vystřídá několik žáků. Po přečtení článku dávám zhruba tříminutový prostor k diskuzi, popř. otázkám k textu. Diskuzi uzavírám názornou ukázkou (obrázek, prezentace, video). Další fází je <u>Procvičování gramatiky</u>. V této části jsou připraveny tři úkoly zaměřené na probrané učivo, které žáci řeší na papír. Po vypršení stanoveného časového limitu probíhá společná kontrola a bodování dle správnosti řešení. V třetí a poslední části nazvané <u>Test pozorného čtení</u> zjišťuji pozornost a koncentraci žáka při čtení a jeho schopnost vybrat a uchovat podstatné informace.

Pro příklad nabízím ukázku VJR pro 5. ročník, kde jsem zvolil téma "zajímavosti z oblasti přírody a světové kuriozity".

Přehled všech dostupných "učebnic" z českého jazyka

4.1.1 Učební text

Učební text je sestaven z několika větných celků *(optimálně 5 -10)* a jeho obsah cíleně zaměřen na určité téma. Tím může být sport, příroda, historie, zkrátka něco, co žáky zaujme, probudí jejich zvědavost a nabídne prostor k diskuzi. Text se rovněž snažím sestavit vždy tak, aby bylo možné uplatnit mezipředmětových vztahů.

Učební text

Díky nástroji (*prezentační režim*) umístěném v pravém horním okraji obrazovky se text zobrazí přes celou plochu obrazovky či tabule. Nástroj (přiblížení /oddálení) umožní zvětšit text na optimální velikost. Program umožňuje poskytnout žákům také názornou ukázku (*obrázek, prezentace či krátké video*).

Kliknutím spustíme prezentaci obrázků

4.1.2 Procvičování gramatiky

V této části ověřuji především gramatické znalosti žáků. Pojmenoval jsem ji tedy PROCVIČO-VÁNÍ GRAMATIKY. Program umožňuje k učebnímu textu připravit neomezené množství tzv. otevřených otázek (*nelze odpovídat ANO / NE*).

Příklad:

Najdi v textu vlastní jména.

U vyznačených slov urči slovní druhy.

Vyznačená slova nahraď slovy souznačnými.

Spočítej, kolik je v textu souvětí a kolik vět jednoduchých.

Zadaný úkol řeší žáci na papír. Po vypršení časového limitu probíhá společná kontrola, které se děti účastní aktivně. Při společné kontrole se dá do textu vstupovat

pomocí nástroje 🧹 (kreslení) např. při vyznačování gramatických jevů v textu, podtrhávání slov, nadepisování číslic při určování slovních druhů, apod. Po za-

pnutí **kreslení** se rozbalí panel s rozšířenými možnostmi, jako jsou gumování, volba barvy, tloušťky čáry či průhlednosti nakreslených objektů.

4.1.3 Test pozorného čtení

Tato část programu monitoruje žákovu pozornost při čtení textu, jeho porozumění a schopnost vybrat a zapamatovat si z článku zásadní informace. Dá se tedy říci, že kromě čtenářské gramotnosti je zde rozvíjena také schopnost třídit a rozlišovat důležité od nedůležitého a trénována krátkodobá paměť. Žáci mohou odpovídat písemně (a, b, c) nebo zvedat kartičky. V případě, že se žák testuje z domova, jeho práce je programem vyhodnocena a výsledky archivovány a publikovány prostřednictvím přehledných grafů. Systém dokáže zobrazit výsledky testování tříd i jednotlivých žáků.

Zkoušení pozorného čtení

4.1.4 Výsledky zkoušení

Test je vždy ukončen vyhodnocením s podrobnou a zároveň přehledně rozepsanou diagnostikou testu (jméno žáka, třída, datum testování, délka testování a celková úspěšnost vyjádřená v procentech). Jednotlivé odpovědi je možné projít a zmapovat případné chyby.

Vyhodnocení testu – ukázka správně a chybně zodpovězené otázky

V aplikaci EduBase nebo ve webovém prostředí pak máte k dispozici přehledně zpracované výsledky testování žáků. Sledovat můžete jednotlivé osoby i třídy – vše je znázorněno také graficky.

Výsledky v autorské aplikaci EduBase – různé pohledy vč. grafického znázornění

5 Výukové aktivity v českém jazyce

Zajímavým nástrojem v systému EduBase jsou tzv. *Výukové aktivity*, které máte jako přihlášený učitel k dispozici na **Úvodní straně** webového rozhraní. Výukové aktivity jsou určeny pro podporu týmové práce a komunikace mezi žáky s využitím mobilních zařízení (tablety, chytré telefony) ve třídě.

Pomocí aktivity zašlete na zařízení žáků nějakou informaci a s tou pak žáci např. ve skupinách pracují. Dá se říci, že tablety zde přebírají roli papírových kartiček, které si běžně připravujete na hodiny. Pro český jazyk jsou určeny aktivity **Slova a věty** a **Náhodné písmeno**.

5.1 Slova a věty

Pomocí aktivity *Slova a věty* rozešlete na tablety přihlášených žáků různé věty rozstříhané na části nebo slova. Podobně lze rozstříhat také slova na slabiky a písmena.

Aktivita Slova a věty - rozdělení vět na 2 části - hledání dvojic

Věty si můžete rychle připravit přímo v hodině nebo si je nachystáte předem a uložíte jako "sadu", kterou ve vhodnou chvíli už jen využijete.

	SLOVA A VÉTY	_
	Halist utdené véty	Uobt aktivitu
	Zadaje slova nebo věly. Pomod Sačíka EHTER odsklika jednišku šlova, části věl nebo celé věly, které se nahodí a zabrazí na žákovských tatistech. Kaldá věta mála mě joý baremý podklad	Momentálné je k Valame účku přihlášeno. O udvatatů Vala všily obsahují O slov Tento polati by se měl skodoval.
2	Vēla č.1	
	Tak dlouho se chodi se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne.	
	Véta č.2	×
	Kolik jazyků znáš, tolikrát jsi člověkem.	
	Véta č.3	×
	Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá.	
	Přídat daší větu	
	Možnosti	

Příprava aktivity Slova a věty

Příklady využití aktivity v hodině:

- Rozdělte text na jednotlivé věty. Žáci musí uspořádat věty do správného pořadí a sestavit příběh. Lze využít i více příběhů každý příběh zapište do jednoho řádku, věty oddělte. Před odesláním zatrhněte volbu Různé barvy vět (v tomto případě budou mít všechny věty jednoho příběhu stejnou barvu)
- Věty rozdělené na 2 části, např. Když-pak žáci hledají logické dvojice, nebo rozdělení přísloví na poloviny a žáci je musí spojovat.
- Čtení s porozuměním zapište různé věty, které budou žáci rozdělovat do kategorií (např. různé věty o ovoci děti rozdělují do kategorií "ovoce je zdravé, ovoce má různou barvu a tvar, ovoce se pěstuje na zahradě, apod.) Kategorie lze zapsat také na tablety, ale pokud máte tabletů ve třídě málo, je vhodnější kategorie napsat na papír, tabuli, apod. a žáci se se svými větami na tabletech shromažďují u napsané kategorie)
- Kategorie + slova, která žáci přiřazují do kategorií (slova nadřazená a podřazená, apod.)
- Slova rozdělená na písmena nebo slabiky žáci skládají nová slova, rozdělují písmena na samohlásky, souhlásky, apod.)
- Mix slov synonyma, homonyma, antonyma žáci musí hledat svou dvojici

Tento výpis berte jako drobnou inspiraci, využití v hodině je prakticky neomezené.

5.2 Náhodné písmeno

Pomocí aktivity *Náhodné písmeno* rozešlete na tablety přihlášených žáků náhodně vybrané písmeno ze zvolené abecedy. Vybrat si můžete základní abecedu nebo abecedu s diakritikou. Také můžete klepnutím zakázat posílání určitých písmen, což je dobré při různých hrách, kdy např. žáci s vylosovaným písmenem Q nebo Y by byli oproti ostatním výrazně diskriminovaní.

Nastavení parametrů aktivity Náhodné písmeno

Příklady využití aktivity v hodině:

- Řazení písmen podle abecedy
- Dělení písmen na samohlásky a souhlásky (měkké, tvrdé, obojetné)
- Hry typu "Jméno, město, zvíře, věc" každá skupina má jiné písmeno
- Práce se slovní zásobou vymyslete co nejvíce slov na dané písmeno, sestavte z písmen co nejvíce slov, apod.

6 Příprava učebních materiálů

V předchozích kapitolách jsme se zabývali možnostmi systému EduBase a prostřednictvím praktických ukázek nastínili jeho využití ve výuce českého jazyka. Učební materiály jsou žákům dostupné prostřednictvím webového rozhraní. Učitel si může vybírat z velké škály již vytvořených materiálů nebo vytvořit "učebnici" vlastní, šitou na míru a podle svých představ. K tomuto účelu slouží autorská aplikace programu EduBase obsahující nástroje potřebné k realizaci našich nápadů. Vzhledem k omezenému prostoru však není možné zahrnout a detailně rozepsat všechny. Podrobný popis programu a práce s ním naleznete v dostupné dokumentaci. Následující řádky se tedy zaměřují pouze na kroky, které byly podniknuty při vytváření prezentovaných **Všestranných jazykových rozborů**.

6.1 Příprava výukových objektů v knihovně

Knihovna výukových objektů je prostor, kde si připravíte a shromažďujete výukové objekty.

Výukovým objektem je: 🔤 učební text, 📝 poznámky, 😨 otevřené otázky, 🔽 testové otázky a 💷 soubory. Výukové objekty z jedné oblasti jsou uloženy v jednom tematickém

vé otázky a soubory. Výukové objekty z jedné oblasti jsou uloženy v jednom tematickém celku.

6.1.1 Řazení učebních materiálů

Prvním krokem po vstupu do knihovny je vytvoření tzv. stromové struktury svých materiálů. K tomu slouží prostor v levé části okna a ikony *(Stejná úroveň, Podřízená úroveň),* pomocí nichž vytváříme hierarchii všech vznikajících složek (např. jméno – předmět – tematický celek – názvy jednotlivých učebnic). Názvy učebnic jsou složky vzájemně na stejné úrovni. Vůči složce *VJ rozbory 5* jsou však v úrovni podřízené.

6.1.2 Práce s učebním textem

Při přípravě učebního textu použijte textový editor, který je součástí programu. K dispozici jsou dvě prostředí: první základní, druhé s pokročilejšími funkcemi. Obě prostředí jsou velmi podobná textovému editoru Word. Zde vepište text, se kterým budete při procvičování učiva pracovat. Učební text můžete zpestřit obrázkem.

Jak vložit obrázek?

Obrázky můžete vkládat z disku svého počítače, rychleji pak zkopírováním z webových stránek a vložením pomocí zkratky **Ctrl + V** nebo z *knihovny obrázků*, která je dostupná v EduBasi. Její kapacita je takřka neomezená. Každý uživatel zde může vytvářet a rozšiřovat vlastní databázi obrázků.

🐑 📾 🚉 🕶 🔟 Více	
Ze souboru Ctrl+Alt+O	
Z knihovny obrázků	

Jak vložit video?

Video přímo do textu můžete vložit z portálu YouTube (*www.youtube.com*) nebo obdobné služby, která umožňuje sdílení. Na portálu YouTube vyhledejte vhodné video, zvolte **Sdílet – Vložit** a zkopírujte si nabídnutý kód.

V EduBase editujte text, klepněte na 🗮 Vložit HTML kód, vyberte YouTube a dál se řiďte průvodcem.

Vložení videa do textu

Způsobů, jak spustit video nebo např. prezentaci je více. K tomuto účelu využíváme tzv. odkazů. Odkazovat můžeme na jakýkoliv výukový objekt v rámci EduBase, např. video, jehož soubor vložíme z disku svého počítače do záložky *(soubory)* nebo odkazujeme přímo na webové stránky, kde je video umístěné.

Jak vložit odkaz?

Odkaz vytváříme prostřednictvím textu či jiného objektu, třeba obrázku. Tento objekt označíme. Tlačítkem a **odkaz na výukový objekt** se můžeme přenést v podstatě kamkoliv v systému EduBase (např. k videím v záložce *soubory*). Tlačítkem upravit odkaz a vložením formátu http://.... odkazujeme na vybrané webové stránky.

Jak vložit interaktivní úlohu

Interaktivní úlohu si připravte na portálu EduRibbon (*www.eduribbon.cz*), registrace je zdarma. Využít můžete také některou ze stovek již připravených úloh. Zvolte možnost **sdílet** a zkopírujte si HTML kód.

V EduBase editujte text, klepněte na 🗮 Vložit HTML kód, vyberte EduRibbon a dál se řiďte průvodcem.

Vložení on-line interaktivní úlohy do textu

6.1.3 Příprava otevřených otázek

Přepněte se na záložku **P** otevřené otázky u vybraného tematického celku. Zde si připravíte sadu otázek k tématu. V našem případě je to vždy opakující se text (zkopírovaný učební text) a pod ním červeně vyznačené zadání úkolu.

Vyplnit pole *Zadání* je nutné. Ostatní pole vyplnit nemusíte. Pokud vyplníte *návod, řešení* i *odpověď*, připravíte žákům plnohodnotné domácí procvičování. Text zadání i odpovědi můžete upravovat pomocí nástrojů editoru textu podobně, jako výše uvedený učební text.

Příprava sady otevřených otázek

6.1.4 Příprava testových otázek

Přepněte se na záložku **veľ testové otázky** u vybraného tematického celku. Zde si připravíte sadu testových otázek.

Vyberte si jeden z nabízených typů testových úloh a vyplňte zadání a jednotlivé odpovědi.

U *klasické otázky* je vždy třeba označit správnou odpověď. U *přiřazovací otázky* je nutné uvést správné dvojice, u *uspořádací otázky* zadat prvky ve správném pořadí. Přípravu otázek vám usnadní možnost vytvoření kopie otázky, ve které pouze upravíte některá data.

Temetické celov – Mástonia	EduBase 3.05 (Škůrek Zdeněk)	-	@
tejná Podřízená Odstranit Vastnosti proveň Tematolé ceky učiva	Taji Vyhikäini Epote Papot Dalli natoroa Ori-Iree abrain Ori-Iree abrain		
Tematché celly	L Udbritter Development Developme		
Conservation	Kuss Metc.p Kass Konder cejušti kormicke Metc.p Kass C regrafivější hvězdou naší galaxie Konder cejušti kormicke C regrafivější hvězdou naší galaxie C regrafivější hvězdou naší galaxie		
 a 02 therefolds sur_ b 03 Póda (5) b 04 Hvšzdy (5) c 05 Galaxie (5) c 05 Galaxie (5) c 05 Share (5) c 07 Mésic (5) 	A 144 Povoti Milokie je Milic na notivi obloce sviti, protoče		87C3)

Příprava sady testových otázek

6.2 Sestavení učebních materiálů

Učební materiály se sestavují z výukových objektů, které máte uložené v Knihovně výukových objektů. Existují různé předdefinované typy učebních materiálů:

- Učebnice ta je složena z různých kapitol může obsahovat texty, test i cvičení z otevřených otázek
- Test je složen pouze z testových otázek
- Písemka je složena pouze z otevřených otázek
- Písemka s testem kombinace otevřených a testových otázek

Prostředí sestavení učebních materiálů

7 Použité zdroje

- [1] Využití EduBase ve výuce (příručka uživatele) [online]. Dosli. [cit. 2014-11-05]. Dostupné z: http://edoc.dosli.cz/go/428
- [2] Funkce dostupné z úvodní obrazovky (příručka uživatele) [online]. Dosli. [cit. 2014-11-05]. Dostupné z: http://edoc.dosli.cz/go/427
- [3] http://www.edubase.cz
- [4] http://www.youtube.com (https://www.youtube.com/watch?v=E_WI6WVqInE)
- [5] http://www.eduribbon.cz(http://www.eduribbon.cz/index_slides.php?openSlide=4e6f261d0b5dd)

8 Obsah

1	Úvo	od	3				
2	Proc	rocházení výukových materiálů					
	2.1	Orientace v systému	4				
	2.2	Učební text	5				
	2.3	Otevřené otázky	7				
	2.4	Testové otázky	8				
	2.5	Využití učitelského tabletu	9				
3	Edu	Base jako úložiště dat	11				
4	Vše	Všestranné jazykové rozbory13					
5	Výu	kové aktivity v českém jazyce	17				
	5.1	Slova a věty	17				
	5.2	Náhodné písmeno	18				
6	Příp	prava učebních materiálů	19				
	6.1	Příprava výukových objektů v knihovně	19				
	6.2	Sestavení učebních materiálů	22				
7	Pou	ižité zdroje	23				
8	Obs	ah	24				